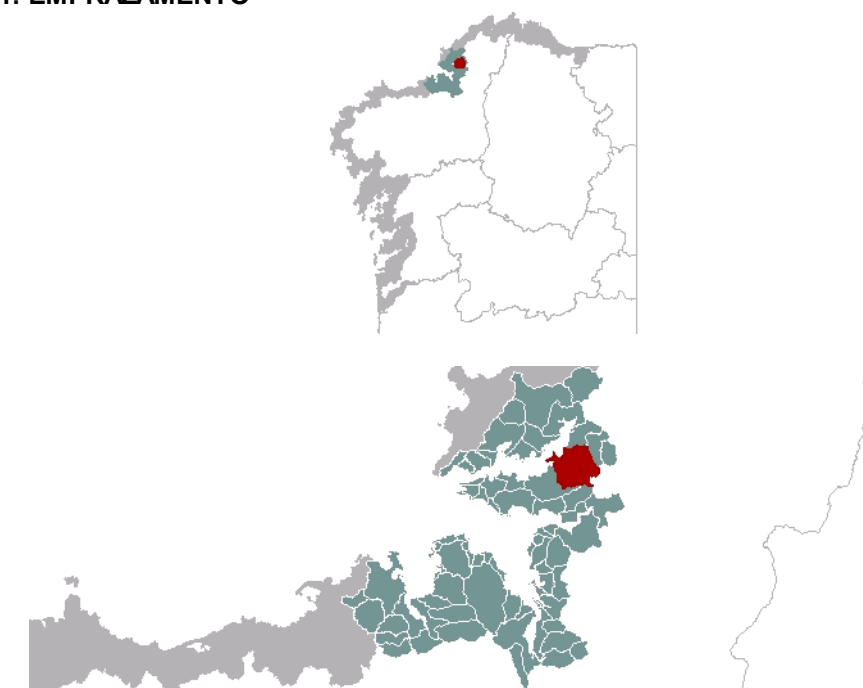

1. EMPRAZAMENTO

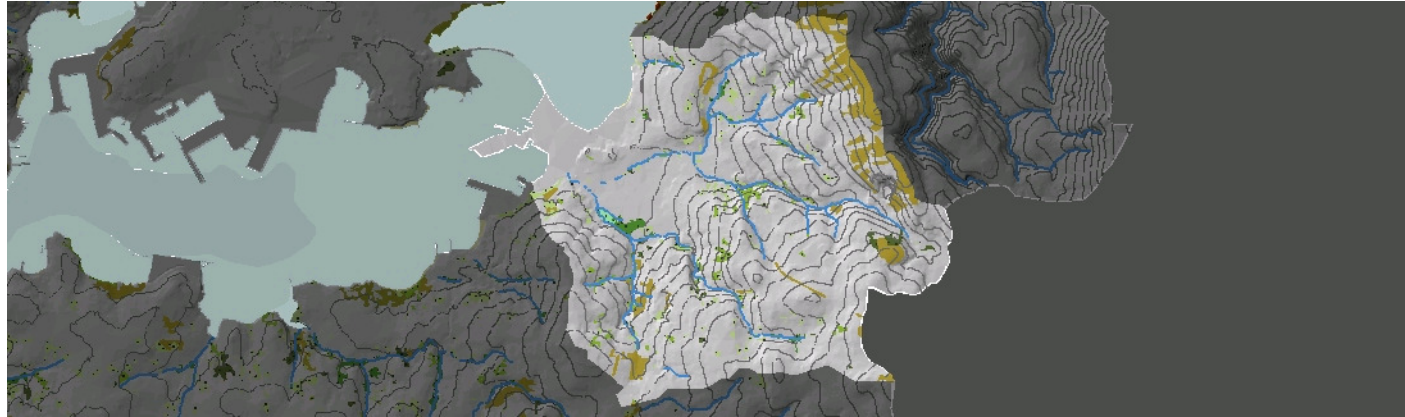

DATOS XERAIS

Comarca: Golfo Ártabro. Sector: Ría de Ferrol. Concello: Neda, Fene e Cabanas. Parroquia: Santa María de Neda no extremo N; San Valentín, San Salvador de Fene, San Estevo de Perlió e Santiago de Barallobre na parte O e SO; Santa Mariña de Sillobre na parte central e oriental; San Xurxo de Magalofes na meridional e San Mamede de Laraxe na esquina máis ao sur; e Extensión: 16,61km²

2. CARACTERIZACIÓN

ELEMENTOS NATURAIS

AS FORMAS DO RELEVO

Amplio anfiteatro modelado lateralmente no val que formaba a ría de Ferrol antes de seu asolagamento. A ampla cunca está compartimentada pola existencia de fracturas N.-S. e NO.-SE., aproveitadas por pequenos cursos para disectar o relevo. O baleirado erosivo da cunca deu lugar a extensos praceres que forman o intermareal e a chaira costeira. A vila de Fene aséntase no fondo aplanado da cunca que vai aumentando a pendente ladeira arriba. Os ríos encáixanse para salvar o forte desnivel desde a costa ás cimas que pechan a unidade polo sur, áreas aplanadas que constitúen unha superficie antiga miocena, superficie de aplanamento dos 300m.

AS UNIDADES LITOLÓXICAS

A metade occidental encóntrase no Dominio da Serie "de Ordes", composta por materiais precámbrico-silúricos metamórficos de xistos. Na parte central e oriental afloran rochas hercínicas e antehercínicas. Neste dominio, de oeste a este, acontecéense en bandas: Metagabro antehercínico; ortogneis leucocrático granatífero; ortogneis mesoglandular; e granito hercínico de dúas micas con facies moi deformadas e heteroxéneas. Ao sur da banda do ortogneis leucocrático aparece de novo o ortogneis mesoglandular. No extremo oriental da unidade aparece o Dominio do Olló de Sapo, con cuarzo xistos, arcosas e xistos verdes de idade silúrica entre os que se intercala algunha banda con niveis de ampelitas con liditas. No cuaternario destacan os sedimentos intermareais e areosos das pequenas enseadas costeiras.

A DIVERSIDADE CLIMÁTICA

Ambiente climático Cálido e Subhúmido no que a temperatura media anual supera os 14°C e a amplitude térmica media entre 12,5°C e 13,5°C. No tocante ás precipitacións rexístranse máximos acumulados de 1200mm na maior parte da unidade a excepción dos Montes dos Marcos, punto máis alto da unidade onde se poden acadar os 1400mm.

OS SOLOS

Toda a parte baixa da unidade, o fondo da ampla e suave cunca que constitúe a súa parte central, aparecen fluvisois hápticos, solos máis evolucionados da unidade e que constitúen o final da catena. Na metade setentrional desta cunca é posible encontrar tipos gleicos. Os cambisols eútricos rodean esta parte inferior, sendo o tipo que se estende polas vertentes baixas e intermedias. Nas vertentes altas de Magalofes e do Monte Marraxón, seguindo a catena á inversa, cara aos solos máis pobres, encontramos os umbrisois dístricos. Finalmente, na cima do Marraxón só aparecen leptosois líticos. O intermareal introduce os habituais fluvisois tiónicos. A pesar desta variedade, cómpre destacar que a densa urbanización, en especial o núcleo de Fene e os seus estaleiros, converten estes solos, en moitos casos, en antrosois.

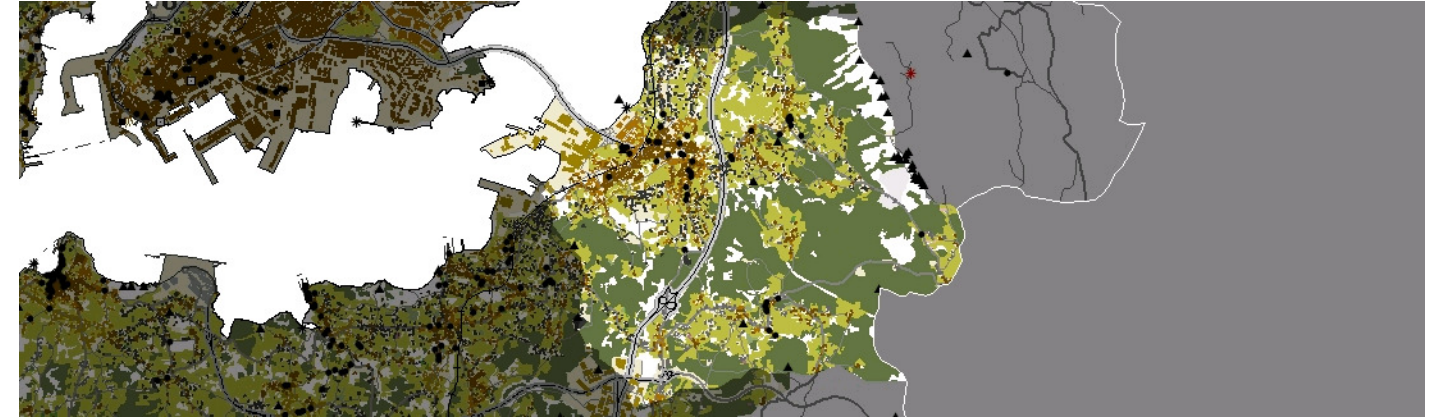
AS AUGAS

Vertente costeira que se corresponde coa conca do Río da Rañoa na que destacan dous tributarios vales pola marxe esquerda, os regos Carballás e Magalofes. A unidade verte na súa maior parte á masa de Augas Costeiras da Ría de Ferrol (20124) pero tamén á masa de Augas de Transición dos esteiros do Xubia e O Freixeiro (20471) coa que contacta no extremo norte.

O PATRIMONIO NATURAL

Unidade de costa baixa de marisma e chairas intermareais ten como hábitats principais os bancos areosos e lamacentos intermareais e submareais, 1110 e 1140. Os hábitats intermareais encóntranse ampliados pola barreira que constitúe o dique da ponte das Pías, que acelera o proceso de colmatación. Ou Requeixo conta cun pequeno areal. Existen cantís moi degradados en perfil e hábitat. Área interior bastante transformada. O río Cádavo achega algunhas pequenas masas de bosque de ribeira (91E0), aínda que o Rego de Carballás achega o polígono de maior extensión. A estas masas súmanse algúns rodais de frondosas de recolonización. Estes cursos discorren, no seu tramo inferior, por unha chaira onde se desenvolven prados húmidos do hábitat 6430 de megaforbios eutrofos higrófilos e moi ocasionalmente do 6420 de prados húmidos do Molinion-Holoschoenion.

ELEMENTOS ANTRÓPICOS

USOS DO SOLO

A franxa litoral da unidade está ocupada na súa práctica totalidade por usos industriais asociado ao estaleiro Izar-Fene, antigo, Astano, considerado un dos mellores do mundo na construción de artefactos para a extracción e almacenamento de cru. Nun segundo plano sitúase un uso urbano vinculado ao núcleo de Fene. No resto da unidade alternanse usos agrícolas afíns aos núcleos tradicionais con grandes masas homoxéneas de bosques de repoboación, que cobren as ladeiras dos montes que encerran a unidade. Cabe destacar unha canteira na ladeira oeste do Monte Marraxón.

MORFOLOXÍA

O principal núcleo existente na unidade é o de Fene, situado na chaira costeira, o seu centro urbano esténdese de forma radial apoiado na AC-115 e a N-651. A súa tipoloxía edificatoria está composta maioritariamente por edificios de varias alturas intercalados con algunha vivenda unifamiliar. A partir de metade de século XX, as ocupacións industriais e as condicións urbanísticas favorables fixeron que Fene fose un foco de atracción demográfica na comarca de Ferrol, experimentando un gran crecemento, dando hoxe en día unha periferia que se caracteriza pola súa grande expansión na que engloba núcleos tradicionais próximos, desenvolvida apoiándose nas vías de comunicación con tipoloxías nas que predomina a vivenda unifamiliar. En canto aos núcleos tradicionais existentes na unidade, que se instalan sobre todo nos vales de pendentes moderadas que forma a rede hidráulica no interior do territorio, perderon o seu carácter tradicional debido ao crecemento lineal que experimentaron.

INFRAESTRUTURAS DE MOBILIDADE

Fene sitúase no cruzamento da estrada N-651, que aquí emboca á ponte das Pías cara a Ferrol, coa AC-115 que percorre o bordo da ría procedente de Neda. Cara ao interior parte desde Fene a estrada CP-1503. A autoestrada AP-9 discorre a media ladeira, dividindo a unidade en dúas pola súa zona central. A vía do ferrocarril discorre paralela á ría, atravesando toda a unidade.

PATRIMONIO HISTÓRICO

A unidade conta cun rico e variado patrimonio arquitectónico e artístico. En canto ao patrimonio arqueolóxico, destacan polo seu número e calidade as Mámoas que se distribúen na cima do monte Marraxón. A unidade conserva importantes exemplos de arquitectura histórica tanto civil, (a Escola Peleteiro Ameneiral, Escola de Silobre e a Escola de Perdón en Magalofes, Edificio do Xulgado e a Casa do Concello en Fene), relixiosa (Igrexa de Magalofes coa súa casa reitoral, a igrexa de Silobre e a Igrexa de Fene). No resto do ámbito, recóllense no catálogo numerosos elementos etnográficos como cruceiros, muíños (Muíño da Fraga en Fene), vivendas tradicionais, fontes (Fonte de San Ramomón en Silobre). Destacar algún castro (Castro de Barbalobre e castro de Magalofes) e algunha capela como a Capela de Santa Ana no lugar de Mundín.

O CARÁCTER E A ORGANIZACIÓN ACTUAL

A estrutura económica de Fene mudou radicalmente tras a creación dos estaleiros en 1941. O carácter agrario e pesqueiro, orientado cara ao autoconsumo e cunha pequena saída de excedentes cara aos mercados de Ferrol, viuse modificada pola presenza dunha instalación industrial de grandes dimensións que aínda hoxe en día é o motor económico do municipio. Debido á veciñanza dos estaleiros, o núcleo de Fene creceu notablemente, até conformar un centro urbano compacto, con personalidade propia, aínda que forma parte do agregado supramunicipal da ría de Ferrol. A súa expansión mediante vivendas unifamiliares, especialmente na franxa máis próxima á ría, xerou un tecido difuso de baixa densidade, propio deste tipo de áreas periurbanas.

DINÁMICA DA PAISAXE

A instalación do estaleiro de Astano supuxo un rápido crecemento da poboación activa no sector secundario, coa consecuencia de que a economía agraria viuse radicalmente transformada. O desenvolvemento económico influíu no gran crecemento que tivo o núcleo de Fene, ocupando parcelas agrícolas dedicadas outrora a labores agrícolas. Desde que foi creada Astano, na actualidade Izar_Fene, en 1941, os estaleiros sufriron unha grande evolución que incidiu na configuración fisiográfica da costa. Mediante recheos chegouse a ocupar 82 Ha da Ría de Ferrol.

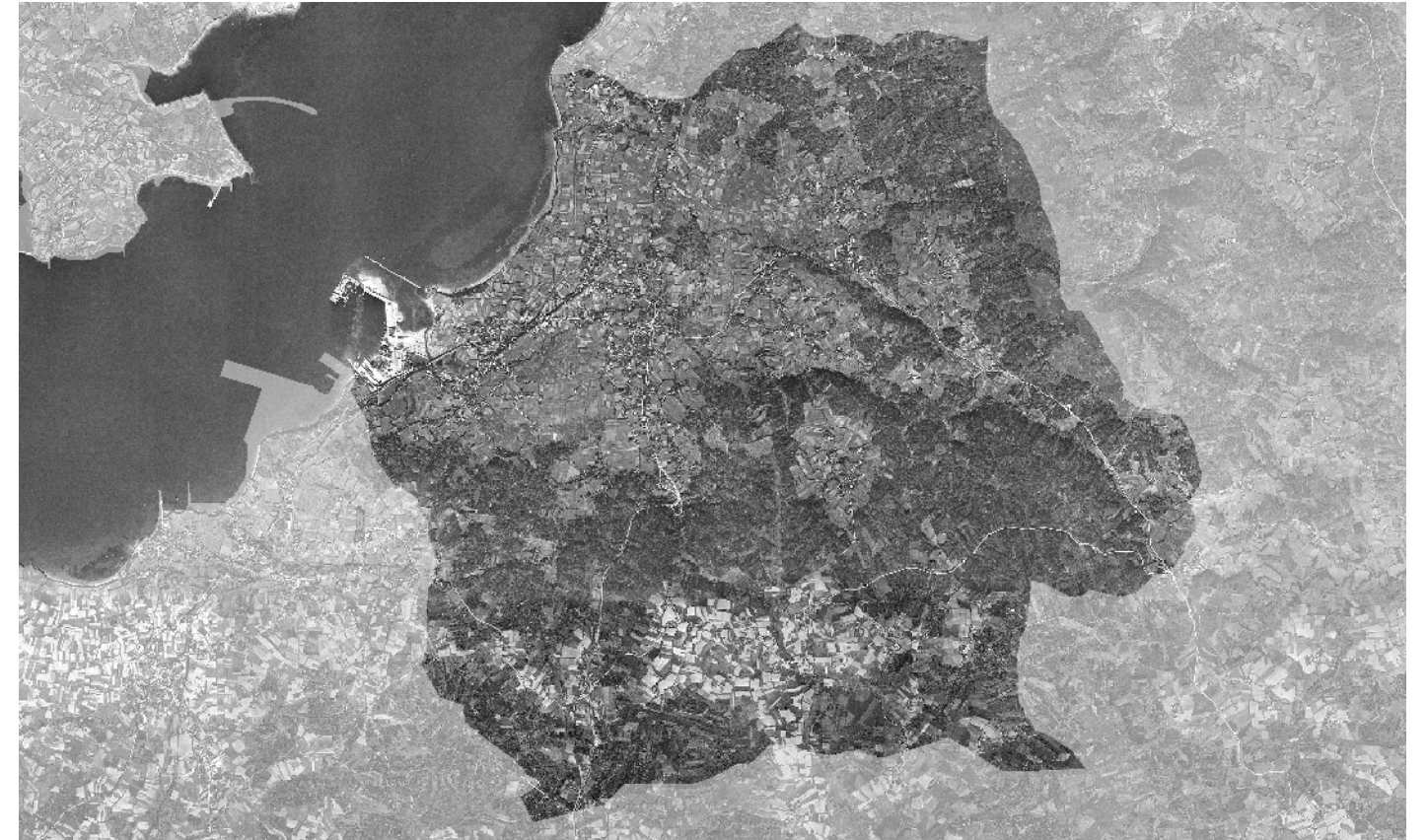
RISCOS E IMPACTOS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

3. AVALIACIÓN

VALORACIÓN DA PAISAXE

Esta unidade de paisaxe permite unha lectura continua de todo o seu territorio, debido á súa forma en anfiteatro e que carece de obstáculos xeográficos que interrompan as conexións visuais. A súa fortaleza natural, a pesar do intensivo proceso de antropización, sobre todo na súa fachada costeira, ao que foi sometido esta paisaxe aínda mantén unha importante capacidade expresiva. A ría de Ferrol e os montes circundantes configuran un lugar de gran beleza natural e paisaxística, destacando como fito paisaxístico o Monte Marraxón, que conta cunha ampla conca visual e unha fragilidade visual moi alta, é ademais un magnífico miradoiro sobre as terras baixas da unidade, a ría de Ferrol e o resto da comarca de Ferrolterra

4. PLANIFICACIÓN

OBXECTIVOS DE CALIDADE PAISAXÍSTICA

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ACCIÓNNS

A completar durante a elaboración dos catálogos e directrices da paisaxe litoral.

ÁMBITOS DE REQUALIFICACIÓN

Nesta unidade non se contemplan posibles ámbitos de requalificación.

Lenda / Leyenda

Usos do solo / Usos del suelo

- Chairas intermareais / Llanuras intermareales
- Marismas / Marismas
- Praias / Playas
- Dunas / Dunas
- Lagoas e humedais costeiros / Lagunas y humedales costeros
- Cantis / Acantilados
- Vexetación costeira / Vegetación costera
- Bosques autóctonos / Bosques autóctonos
- Bosques de ribeira / Bosques de ribera
- Bosques mixtos / Bosques mixtos
- Bosques de recolonización / Bosques de recolonización
- Outras formacións de carácter húmido / Otras formaciones de carácter húmedo
- Matogueiras / Matorrales
- Cultivos e prados / Cultivos y prados
- Cultivos frutícolas e de viveiro / Cultivos frutícolas y de vivero
- Viñedos / Viñedos
- Cultivos baixo plástico / Cultivos bajo plástico
- Forestal de repoboación / Forestal de repoblación
- Outras formacións arbóreas / Otras formaciones arbóreas
- Outras masas de auga / Otras masas de agua
- Canteira / Cantera
- Artificial / Artificial

Asentamentos / Asentamientos

- Asentamento de carácter fundacional / Asentamiento de carácter fundacional
- Desenvolvemento periférico / Desarrollo periférico
- Asentamento funcional / Asentamiento funcional
- Agregado urbano / Agregado urbano
- Nova agrupación / Nueva agrupación
- Outras edificacións / Otras edificaciones

Hidrografía / Hidrografía

Patrimonio / Patrimonio

- Bens de Interese Cultural / Bienes de Interés Cultural
- Arquitectura industrial, militar e marítima / Arquitectura industrial, militar y marítima
- Patrimonio arqueolóxico / Patrimonio arqueológico
- Patrimonio etnográfico / Patrimonio etnográfico
- Ptos de observación de conca ampla / Ptos de observación de cuenca amplia
- Puntos de observación didácticos / Puntos de observación didácticos
- Puntos de observación / Puntos de observación
- Faros / Faros

Toponimia / Toponimia

- Toponimia interior / Toponimia interior
- Núcleos de indentidade do litoral / Núcleos de indentidad del litoral**
- Praia / Playa
- Lugares con enerxía de relevo / Lugares con energía de relieve
- Toponimia de costa / Toponimia de costa
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico**
- Toponimia de portos / Toponimia de puertos

Batimetría / Batimetría

- 0 m
- -20 m
- -100 m
- -500 m
- -2000 m
- -10 m
- -50 m
- -200 m
- -1000 m
- -3000 m

Espazos de interese / Espacios de interés

- Espazos de interese xeomorfolóxico / Espacios de interés geomorfológico
- Área de interese de Taxón / Área de interés de Taxón
- Espazos de interese paisaxístico / Espacios de interés paisajístico
- Espazos de protección de ladeira / Espacios de protección de ladera

Rede de Espazos Naturais / Red de Espacios Naturales

Liña de dinámica litoral / Línea de dinámica litoral

Sistemas territoriais / Sistemas territoriales

- Zona aeroportuaria / Zona aeroportuaria
- Pista de ateraxe / Pista de aterrizaje
- Lámina de auga do porto / Lámina de agua del puerto
- Zona portuaria / Zona portuaria
- Ferrocarril / Ferrocarril
- AVE / AVE
- Autoestradas e autovías / Autopistas y autovías
- Corredores e vías rápidas / Corredores y vías rápidas
- Outras estradas / Otras carreteras
- Pistas e camiños / Pistas y caminos
- EDAR / EDAR

1:20.248

0 100 200 400 600 800 Metros

Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29
Sistema de referencia: European Datum 1950, fuso 29

